

Віткін Л. М., Мельниченко Т. Ю.

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ НОРМ І СТАНДАРТІВ

Відкриваючи 39-ту Генеральну Асамблею ISO, яка відбулася в Пекіні, КНР, 10 вересня 2016 року, Президент ISO – Доктор Чжан Сяоган наголосив, що мета наступної п'ятирічної діяльності організації полягає в тому, щоб стандарти ISO почали використовуватися в усьому світі. Основним гаслом Міжнародного дня стандартів 2016 року став слоган – стандарти створюють довіру.

У своєму виступі Президент зазначив, що наступна п'ятирічна мета діяльності ISO – це мати «стандарти ISO, що використовуються у всьому світі». З урахуванням нинішнього економічного, соціального та політичного клімату особливо важливо, щоб усі члени ISO усвідомили, що міжнародні стандарти дають можливість вирішувати глобальні проблеми та створюють довіру в світовому просторі.

В умовах єдиного торговельного простору важливо вибрати такий механізм дій, за якого продукція країни буде конкурентоспроможною, а споживач довірятиме якості продукції, яку завозять у країну.

Для досягнення поставленої мети фахівцями ISO було схвалено Стратегію розвитку країн на 2016–2020 роки.

У Стратегії окреслено шість **основних напрямів діяльності країн-членів ISO**, зокрема: курс на застосування стандартів ISO у всьому світі, розроблення стандартів високої якості через всесвітнє членство в ISO, залучення зацікавлених сторін та партнерів, розвиток людських і організаційних ресурсів, ефективне використання технологій та зосередження на комунікаціях.

1) Курс на застосування стандартів ISO у всьому світі передбачає розроблення й впровадження всесвітньо прийнятних міжнародних стандартів шляхом:

– ефективного застосування стандартів у промисловості та реальній користі економікам країн;

– видання міжнародних стандартів чіткою, зрозумілою мовою, легкою для читання та зручною у використанні;

– збільшення застосування стандартів як інструменту досягнення ефективності ведення бізнес-діяльності;

– врахування у стандартах змінних потреб споживачів.

2) Розроблення стандартів високої якості через всесвітнє членство в ISO передбачає розроблення ринково зорієнтованих стандартів, спрямованих на потреби промисловості, споживачів та зацікавлених у торгівлі сторін.

3) Залучення зацікавлених сторін та партнерів передбачає координацію зусиль регіональних та світових партнерів-організацій з метою отримання прибутку та поліпшення взаємодії членів ISO із зацікавленими сторонами.

4) Розвиток людських і організаційних ресурсів передбачає зміцнення потенціалу можливостей прийняття рішень країн-членів ISO, враховуючи їх стратегічні пріоритети, культуру та економічний розвиток; забезпечення можливостей для отримання більших прибутків для членів ISO.

5) Ефективне використання технологій.

6) Зосередження на комунікаціях розглядається як плідна взаємодія із зацікавленими сторонами та спрощений доступ до ринку.

З метою ефективною реалізації окреслених напрямів розвитку країн на Генеральній Асамблеї ISO проголошено ключові базові стратегічні програми: розроблення стандартів, оцінка відповідності, залучення зацікавлених сторін, розвиток та навчання й інформаційно-технологічні послуги.

Реалізація першої стратегічної програми (таблиця 1) орієнтована на забезпечення високої якості результатів діяльності ISO розробленням та впровадженням спеціального плану дій щодо перегляду процесу видання стандартів;

Таблиця 1

Розроблення стандартів

Цілі	Ключові дії
1.1. Забезпечення високої якості результатів діяльності ISO	1.1.1. Перегляд процесу видання. Розроблення та впровадження спеціального проектного плану
1.2. Постійне покращення процесів	1.2.1. У короткостроковому періоді пріоритет надається посиленню управління проектами: зокрема й проекту ТМВ, охоплюючи огляд діяльності ТК та НОС. Сприяння застосуванню кращих практик з метою поширення культури пришвидшеного розроблення стандартів
1.3. Забезпечення того, що результати діяльності ISO відповідають потребам ринку і сфера діяльності організації є та залишатиметься відповідною зазначеним потребам	1.3.1. Пріоритетне досягнення 2016 – # 5, цим пунктом охоплено ініціативу ТМВ «вік стандартів». Заходи визначають
1.4. Розвиток сторін, залучених до процесу розроблення стандартів	1.4.1. Навчальні пріоритети та діяльність, що має бути завершена (до уваги: персоналу ISO/CS та НОС; другорядна увага: головам ТК та координаторам; потім – експертам)

постійне покращення/удосконалення процесів ефективним менеджментом діяльності НОС та ТК, застосування кращих практик з метою поширення культури пришвидшеного розроблення стандартів; визначення відповідності результатів діяльності ISO потребам ринку та суспільства переглядом «віку» стандартів; розвиток сторін, залучених до процесу розроблення стандартів, навчанням для персоналу НОС, голів ТК, координаторів та експертів.

Друга програма – Оцінка відповідності (таблиця 2) – зводиться до розроблення Річної комунікаційної стратегії, націленої на просування Casco Toolbox та організація діяльності з залучення зацікавлених сторін, спрямованих на формування нових груп зацікавлених сторін (особливо регуляторів) й забезпечення збалансованості представництва зацікавлених сторін на всіх етапах розроблення стандартів тощо.

Таблиця 2

Оцінка відповідності

Цілі	Ключові дії
2.1. Річна комунікаційна стратегія, націлена на просування Casco Toolbox – за допомогою країн-членів	2.1.1. Розроблення п'ятирічної комунікаційної стратегії. Проведення GAP-аналізу Toolbox для визначення нових стандартів / оновлень, що вимагаються
2.2. Організація діяльності з залучення зацікавлених сторін, спрямованих на: – звернення до нових груп зацікавлених сторін (особливо регуляторів) – забезпечення збалансованості представництва зацікавлених сторін на всіх етапах розроблення стандартів	2.2.1. По-перше, "Форум зацікавлених сторін", можливо, в травні 2016 року, орієнтованих на сектор страхування. Дії, спрямовані з метою забезпечення збалансованого представництва зацікавлених сторін: TBD
2.3. Розроблення навчальних матеріалів і організація тренінгів для членів ISO з підвищення розуміння і використання стандартів з оцінки відповідності ISO	2.3.1. Перша навчальна брошура в стадії розробки – доступна в паперовому та електронному вигляді для членів ISO для подання зауважень; потім буде завершена. Інший навчальний матеріал має бути розроблено
2.4. Підтримка ISO TC у діяльності з питань оцінки відповідності для забезпечення всебічного підходу	2.4.1. Дії буде визначено
2.5. Збір повідомлень зворотного зв'язку від користувачів щодо впровадження схем оцінки відповідності на основі Casco Toolbox	2.5.1. Проведення аналізу, пропозиції та виконання спеціальних ініціатив

Інші програми охоплюють удосконалення процесу залучення зацікавлених сторін країнами-членами ISO (пропорційний розвиток, очікування, національні пріоритети, мовні потреби, регіональний контекст), забезпечення встановлення, підтримки або налагодження взаємовигідного партнерства з іншими організаціями, що беруть участь у розробленні стандартів (таблиця 3).

Таблиця 3

Залучення зацікавлених сторін

Цілі	Ключові дії
3.1. Удосконалення процесу залучення зацікавлених сторін країнами-членами ISO (пропорційний розвиток, очікування, національні пріоритети, мовні потреби, регіональний контекст)	3.1.1. Перегляд наявних публікацій та діяльності: розроблення нових настанов і комунікаційних матеріалів; організація регіональних семінарів ISO. 3.1.2. Інформаційна діяльність: аналіз та відбір типів діяльності, що має здійснюватися; планування та виконання першочергових завдань
3.2. Забезпечення встановлення, підтримки або налагодження взаємовигідного партнерства з іншими організаціями, що беруть участь у розробленні стандартів	3.2.1. Взаємопов'язане управління існуючими партнерствами: нова, присвячена цьому питанню функція, створена в рамках STAND, буде здійснювати оцінювання потреб у поданні щорічних звітів про партнерські стосунки. 3.2.2. Ідентифікація нових партнерських відносин з існуючими або новими

	партнерськими організаціями (зосередженість на потребах бізнесу)
3.3. Забезпечення ефективного регіонального залучення та поширення діяльності ISO	3.3.1. Розроблення регіональної стратегії взаємодії, з урахуванням досвіду Сінгапуру (який має бути представлено Раді у вересні 2016 року). Пріоритет Досягнення 2016 – # 1, "Зміцнення регіональної взаємодії" розглядається в рамках цього пункту. 3.3.2. Впровадження регіональної ініціативи в азійсько-тихоокеанському регіоні (REI – Сінгапур). 3.3.3. Розгляд нових видів діяльності, що охоплюють інші регіони, на основі матеріалів країн-членів і досвіду, накопиченого за рахунок Сінгапуру – REI
3.4. Забезпечення того, що в роботі ISO представлено правильний профіль інтересів і що критично важливі зацікавлені сторони залучені до конкретних сфер діяльності	3.4.1. Оцінка можливості проведення оглядів / цільових досліджень щодо зобов'язань зацікавлених сторін (за погодженням з відповідним членом ISO)
3.5. Визначення і застосування ефективних підходів для визначення пріоритетних сфер, які будуть розглядатися ISO, з акцентом на провідних глобальних проблемах	3.5.1. Розробити і рекомендувати CSC/SPC/TMB пропозицію Re: підходи для визначення пріоритетних сфер, які будуть розглядатися ISO, з акцентом на провідних глобальних проблемах Пріоритетне досягнення 2016 року – виконання # 4, "... огляд впровадження нової роботи в ISO" розглядається в рамках цього пункту. У 2016 році провести <i>семінар з питань послуг ISO</i> за пріоритетним досягненням 2016 року - № 3 та <i>Міжнародний семінар з питань розумних міст</i> , пріоритетним досягненням 2016 року - # 9

Важливе значення приділено розвитку та навчанню персоналу – надання послуг з навчання членів ISO в цільових сферах (в яких ISO/CS може забезпечити значну і чітку ефективність діяльності: зокрема, сферах, пов'язаних з розробленням стандартів, процесів та інструментів, що підтримують таку діяльність) та стимулювання і підтримка співпраці між навчальними закладами (особливо університетами) і НОС і започаткування дослідницьких проектів, що охоплюють переваги стандартів та інші аспекти (таблиця 4).

Стандарти створюють довіру у всьому світі через розвиток ІТ-технологій. Інформаційно-технологічні послуги (таблиця 5) як напрям реалізації Стратегії ISO охоплюють забезпечення бізнесу, орієнтованого на технічну підтримку стандартів видавничого процесу (ISO/CS), що сприяє забезпеченню високої якості результатів діяльності ISO, забезпечення технічної життєздатності та економічної ефективності ІТ-інфраструктури ISO і ключових додатків, переваги від інвестицій, зроблених за проектом XML, з метою зробити більш легким для членів ISO повторне використання вмісту ISO для своїх власних публікацій та процесів розробки продукту тощо.

Крім того, у Стратегії ISO 2016-2020 років наголошено на необхідності не тільки на застосуванні міжнародних стандартів у всьому світі, а й на важливості отримання економічного прибутку від цього.

Наприклад, у 2015 році DIN мав прибуток від застосування міжнародних стандартів близько 16,77 млрд. євро. Для Німеччини застосування міжнародних стандартів спричинило ефект зростання ВВП на 0,8 % за рік.

Таблиця 4

Розвиток і навчання

Цілі	Ключові дії
4.1. Безпечні достатні фінансові ресурси для програми ISO для країн, що розвиваються (професійне управління донорами та діяльність щодо залучення капіталу)	4.1.1. Короткострокові: розроблені й надані ключовим відомим партнерам і, в разі необхідності, Раді пропозиції щодо фінансування. 4.1.2. Середньо-/довгострокові: розвиток структурованої діяльності управління донорами / залученням капіталу. 4.1.3. Встановлення та налагодження партнерства з іншими організаціями (як зазначено в APDC)
4.2. Впровадження APDC 2016-2020	4.2.1. Доопрацювання стратегії Академії ISO. Пріоритетне досягнення 2016 – # 11, "Завершення роботи TF Ради Академії ISO" розглядається в рамках цього пункту. 4.2.2. Розроблена і регулярно оновлена на основі оцінки потреб членів ISO Річна програма робіт з реалізації APDC. 4.2.3. Діяльність з впровадження здійснюється відповідно до наявного плану, з моніторингом і контролем на місці
4.3. Розроблення і розповсюдження навчальних матеріалів високої якості серед членів ISO	4.3.1. Планування, наповнення і підтримка репозиторію навчальних матеріалів ISO, доступних усім членам
4.4. Надання послуг з навчання членів ISO в цільових сферах (в яких ISO/CS може забезпечити значну і чітку ефективність діяльності: зокрема, сферах, пов'язаних з розробленням стандартів, процесів та інструментів, що підтримують таку діяльність)	4.4.1. Оновлення навчальної програми робіт, розроблення щорічного каталогу, планування та здійснення навчання
4.5. Стимулювання і підтримка співпраці між навчальними закладами (особливо університетами) і НОС та проведення цілеспрямованих дослідницьких проєктів, що охоплюють переваги стандартів та інші аспекти	4.5.1. Співпраця між навчальними закладами (особливо університетами) і НОС (конференції, семінари, публікації, розвиток мережі партнерських відносин). 4.5.2. Цільові дослідницькі проєкти

Треба зазначити, що фахівцями департаменту технічного регулювання було розроблено методику щодо виявлення економічного ефекту від застосування міжнародних стандартів на вітчизняних підприємствах незалежно від їх спеціалізації, розміру, форми власності, яку доцільно було б апробувати за допомогою проєкту технічної допомоги.

Отже, окреслені напрями Стратегії ISO 2016 кореспондуються з реформами, здійсненими в Україні Мінекономрозвитку у сфері технічного регулювання протягом 2014–2016 років.

Інформаційно-технологічні послуги

Цілі	Ключові дії
5.1. Об'єднання, раціоналізація і спрощення набору додатків, що підтримують процес розроблення стандартів	5.1.1. Два основні зусилля: – завершити розпочаті проекти в поточному році; – розробити план дій на основі ІТ-стратегії
5.2. Забезпечення бізнесу, орієнтованого на технічну підтримку стандартів видавничого процесу (ISO/CS), що сприяє забезпеченню високої якості результатів діяльності ISO	5.2.1. Розгляд проблем, виявлених STAND як таких, що зумовлені ІТ (або помилки, або відсутність функціональності). Огляд програмного забезпечення і робочого процесу, використовуваного для підтримки публікації. Розробка плану щодо поліпшення
5.3. Забезпечення технічної життєздатності та економічної ефективності ІТ-інфраструктури ISO і ключових додатків	5.3.1. Оцінка ІТ-архітектури (серверів, базового програмного забезпечення і послуг), а також ключового прикладного програмного забезпечення, використовуваного для підтримки основних процесів ISO; оцінка і, в разі необхідності, планування та виконання міграцій
5.4. Поліпшення доступу експертів комітету до інформації та можливість проведення спільної роботи (дотримуйтесь рекомендацій з АНГ для майбутнього розвитку стандартів, включаючи ІТ)	5.4.1. Планування продуктів і послуг з метою забезпечення доступу експертів комітету до інформації та можливість проведення спільної роботи
5.5. Переваги від інвестицій, зроблених за проектом XML (завершено), з метою зробити більш легким для членів ISO повторне використання вмісту ISO для своїх власних публікацій та процесів розробки продукту.	5.5.1. Участь у міжнародних зусиллях, спрямованих на розвиток схем XML, що підтримують публікування стандартів, які можуть бути прийняті всіма членами ISO. Широка взаємодія з членами ISO для виявлення поточних і майбутніх вимог до структурованого змісту – для ефективного використання публікуванням та розробленням продукту національним органом стандартизації

Так, у контексті реалізації стратегічних програм розвитку країн Стратегії ISO 2016-2020 років – розроблення стандартів, оцінка відповідності тощо в Україні здійснено таке:

- схвалено Стратегію розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року;
- прийнято нові Закони України «Про стандартизацію», «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» та «Про метрологію та метрологічну діяльність», що відповідають міжнародній практиці;
- прийнято 50 технічних регламентів, 47 з яких розроблено на основі актів законодавства ЄС, 48 технічних регламентів вже є обов'язковими до застосування;
- створено національний орган стандартизації;
- фонд національних стандартів становить 15 844 національних стандарти, з яких – 11 909 гармонізовано з міжнародними та європейськими;
- протягом 2014–2015 років прийнято 5283 стандарти, з яких 4968 гармонізовано з міжнародними та європейськими;
- у 2016 році прийнято 715 стандартів, з яких 609 гармонізовано з міжнародними та європейськими;

рівень гармонізації стандартів становить 75,1 %;

у 2015 році скасовано чинність 15773 міждержавних стандартів (ГОСТів), розроблених до 1992 року (у тому числі ДСТУ ГОСТ, ідентичних ГОСТам до 1992 року);

забезпечено належне функціонування та вдосконалення 69 державних первинних еталонів, 71 вторинного еталона, Україна має 234 СМС – рядки (калібрувальні та вимірювальні можливості еталонів) на сайті Міжнародного бюро мір та ваг (BIPM);

перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, скорочено на 86,4 %;

оновлено матеріальну базу випробувальних та метрологічних лабораторій у пріоритетних секторах;

створено інфраструктуру призначених органів;

здійснено перехід до європейської моделі сертифікації дорожніх транспортних засобів;

створено Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів.

Законодавча база, правила, процедури та інституційна побудова системи національної стандартизації в Україні загалом відповідають міжнародній практиці.

Діяльність, пов'язану із забезпеченням нормативно-правового регулювання у сфері стандартизації та визначення пріоритетних напрямів розвитку, здійснює Мінекономрозвитку.

Для забезпечення розвитку системи стандартизації України актуальними є питання:

продовження гармонізації національних стандартів з міжнародними та європейськими (1000 стандартів щороку);

усунення прогалин у законодавстві;

посилення інституційної спроможності Національного органу стандартизації (НОС), функції якого починаючи з 03.01.2015 року виконує державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" (ДП "УкрНДНЦ"), та забезпечення беззбитковості його діяльності;

удосконалення внутрішніх процедур та організації діяльності НОС, розширення та покращення застосування інформаційних технологій у сфері стандартизації, зокрема системи автоматичного перекладу стандартів, ведення каталогу національних стандартів, функціонування on-line магазину стандартів, системи управління процесами розроблення проектів стандартів;

оптимізація структури національних технічних комітетів стандартизації (ТК), активізація діяльності ТК та залучення до участі у роботах зі стандартизації якомога ширшого кола заінтересованих сторін, зокрема й малого та середнього бізнесу; збільшення кількості ТК, функції ведення секретаріатів яких здійснює НОС;

активізація участі НОС у роботі міжнародних та регіональних організацій, укладання угод з НОС інших країн.

Щодо виконання другої стратегічної програми ISO Національна система оцінки відповідності та акредитації максимально приведена до відповідних правил і процедур, що застосовують у ЄС, створено підґрунтя для її подальшого реформування з урахуванням практики регулювання у зазначеній сфері країн-членів ЄС та СОР.

Національна система акредитації на сьогодні визнана на європейському рівні фактично за всіма сферами акредитації (органи з сертифікації продукції, систем менеджменту та персоналу, органи інспектування, випробувальні та калібрувальні лабораторії), а також на міжнародному рівні за сферами акредитації випробувальних та калібрувальних лабораторій і органів інспектування.

Ключовими завданнями у сфері оцінки відповідності та акредитації є:

удосконалення базового законодавства;

прийняття відповідних технічних регламентів, ідентичних європейським;

посилення наявної матеріально-технічної бази для проведення оцінки відповідності продукції встановленим вимогам;

здійснення заходів з підготовки до підписання з ЄС Угоди АСАА для окремих видів продукції з метою визнання результатів робіт з оцінки відповідності, проведених в Україні, на європейському та міжнародному рівні та просування на світовому ринку української продукції;

завершення переходу від сертифікації продукції в державній системі сертифікації до оцінки відповідності вимогам технічних регламентів.

Пріоритетним напрямом розвитку національної системи акредитації залишається забезпечення визнання її на міжнародному рівні за такими сферами, як акредитація органів з сертифікації продукції, систем менеджменту та персоналу набуттям повноправного членства в IAF, а також активізації участі у відповідних міжнародних та європейських організаціях з акредитації.

Законодавча база, правила, процедури та інституційна побудова системи національної метрології в Україні відповідають міжнародній практиці.

Діяльність, пов'язану із забезпеченням функціонування та розвитку метрологічної системи України, координує Мінекономрозвитку.

З набранням чинності новим Законом України «Про метрологію та метрологічну діяльність» відбувся перехід від застарілої системи проведення державних випробувань засобів вимірювальної техніки до сучасних процедур оцінки відповідності законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки вимогам технічних регламентів.

На сьогодні створено інфраструктуру для проведення оцінки відповідності засобів вимірювальної техніки вимогам технічних регламентів.

Для забезпечення розвитку метрологічної системи України актуальними є питання [1–5]: завершення реалізації Закону України "Про метрологію та метрологічну діяльність"; створення, удосконалення та звірення національних еталонів; вжиття заходів щодо виконання умов для набуття повного членства України в Міжнародній організації законодавчої метрології (OIML) та підписання Метричної Конвенції; запровадження процедур оцінки відповідності засобів вимірювальної техніки вимогам технічних регламентів з метрології; використання інноваційної діяльності з метрології в процесі впровадження біо-, нано-, інформаційно-комунікаційних та енергозберігаючих технологій.

Щодо реалізації стратегічної програми ISO – залучення зацікавлених сторін, то в Україні створено Ради, в яких є представники усіх зацікавлених сторін. Це Науково-технічна рада у сфері технічного регулювання при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України та Керівна рада національного органу стандартизації.

Прийнято накази Мінекономрозвитку від 02.02.2015 № 76 “Про затвердження Положення про керівну раду національного органу стандартизації” (zareєстровано в Мін’юсті 18.02.2015 за № 186/26631).

Керівна рада національного органу стандартизації є дорадчо-наглядним органом НОС, до повноважень якої, зокрема, належить схвалення проектів рішень щодо створення та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації, визначення сфери їх діяльності; програми робіт з національної стандартизації; щорічного звіту про діяльність національного органу стандартизації.

Залучення європейської сторони до процесу розвитку системи технічного регулювання в Україні здійснюється в рамках різноманітних проектів технічної допомоги, а саме:

– Проект “Технічна допомога Міністерству економічного розвитку і торгівлі України з питань впровадження нового законодавства у сфері технічних регламентів, оцінки відповідності, метрології та стандартизації”;

– Проект “Подальше регуляторне зближення ЄС та України в сфері технічних бар’єрів в торгівлі”;

– Проект GEF UNIDO № 120321 «Впровадження стандарту систем енергетичного менеджменту в промисловість України» (UKR IEE);

– Проекти за підтримки Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ);

– Проект “Політики для стимулювання виробництва та передачі кліматичних технологій в Україні”.

Щодо виконання стратегічної програми – розвиток та навчання, то здійснюється проведення дворівневої просвітницької кампанії:

1. Проведення широкої просвітницької кампанії для підприємств сфери технічного регулювання, стандартизації та метрології, бізнесу (проведення семінарів, круглих столів) щодо вимог законодавства у сфері технічного регулювання.

2. Співпраця з Міністерством освіти України та вищими навчальними закладами з метою покращання якості освітніх послуг у сфері технічного регулювання, стандартизації та метрології.

Глобальні завдання системи технічного регулювання, стандартизації, метрології України на 2016-2017 роки охоплюють низку заходів, які можна розподілити за напрямками:

1) захист життя та здоров'я людини, довкілля та сприяння добросовісній конкуренції (гармонізація національних стандартів з міжнародними та європейськими; приведення технічних регламентів у відповідність із актами законодавства ЄС тощо);

2) сприяння випуску конкурентоспроможної продукції та впровадження інновацій (завершення реалізації Законів України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та «Про технічні регламенти та оцінку відповідності»; запровадження процедур оцінки відповідності засобів вимірювальної техніки вимогам Технічних регламентів з метрології тощо) [3,4];

3) посилення інституційної спроможності національних органів акредитації та стандартизації, органів з оцінки відповідності та органів ринкового нагляду (залучення до роботи в НОС підготовлених фахівців, удосконалення внутрішніх процедур та організації діяльності НОС, оптимізація структури національних технічних комітетів стандартизації, забезпечення перегляду рішень про призначення органів з оцінки відповідності вимогам технічних регламентів, перепідготовка та підвищення кваліфікації посадових осіб, які здійснюють державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції тощо);

4) модернізація еталонного, випробувального та вимірювального обладнання (створення, удосконалення та звірення національних еталонів відповідно до плану науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт на відповідний рік, модернізація еталонного, випробувального та вимірювального обладнання тощо);

5) проведення дворівневої просвітницької кампанії на центральному та регіональному рівнях та посилення зворотного зв'язку з бізнесом (проведення широкої просвітницької кампанії для підприємств сфери технічного регулювання, стандартизації та метрології, бізнесу щодо вимог законодавства у сфері технічного регулювання; співпраця з МОН та вищими навчальними закладами з метою покращення якості освітніх послуг у сфері технічного регулювання, стандартизації та метрології);

6) реалізація статей 54–58 Угоди про асоціацію та Стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року охоплює практично всі глобальні завдання системи технічного регулювання, стандартизації, метрології [1–3];

7) здійснення підготовчих заходів до підписання з ЄС Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (Угода АСАА) для окремих видів продукції (охоплює комплекс заходів від оцінювання європейською стороною відповідності базових та секторальних законодавчих актів України актам ЄС у трьох попередньо визначених секторах промислової продукції (низьковольтне обладнання, електромагнітна сумісність, машини до підписання Угоди АСАА у цих секторах);

8) реалізація проектів міжнародної та європейської технічної допомоги у сфері технічного регулювання, стандартизації та метрології (реалізація започаткованих проектів та здійснення заходів щодо започаткування нових проектів технічної допомоги у сфері технічного регулювання, стандартизації та метрології);

9) визнання системи технічного регулювання України на міжнародному рівні (активізація участі НОС у роботі міжнародних організацій, укладання угод з НОС інших

країн, вжиття заходів щодо виконання умов для набуття повного членства України в Міжнародній організації законодавчої метрології (OIML) та підписання Метричної Конвенції, визнання національної системи акредитації на європейському та міжнародному рівні у відповідних сферах акредитації).

Висновки. Таким чином, внаслідок реформ, здійснених Мінекономрозвитку у сфері технічного регулювання протягом 2016 року, істотно спрощено умови для ведення бізнесу [4, 5].

Є певні досягнення у побудові сучасної системи технічного регулювання в Україні за останні роки. Водночас потрібно вирішити низку суттєвих проблем та виконати багато важливих завдань, щоб досягти економічного ефекту від підписання Угоди про асоціацію.

Крім того, дотримуючись курсу на реалізацію окреслених напрямів розвитку країни, ми зможемо розв'язати низку суттєвих проблем та виконати основні завдання розвитку стандартизації та сфери технічного регулювання, які спрямовані на економічну стабілізацію та зростання економіки нашої держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони // Урядовий портал (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України). – Режим доступу: [http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_UkraineEU_Association_Agreement_\(body\).pdf](http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_UkraineEU_Association_Agreement_(body).pdf).
2. Програма діяльності Кабінету Міністрів України, затверджена Постановою КМУ від 09.12.2014 № 695 (з останніми змінами згідно з Постановою КМУ від 11.12.2014 № 699) та схвалена Постановою Верховної Ради України від 11.12.2014 № 26-VIII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/26-19>.
3. Стратегія розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року, схвалена Розпорядженням КМУ від 19.08.2015 № 844-р. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/844-2015-%D1%80>.
4. Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII «Про стандартизацію» (з останніми змінами згідно із Законом України від 15.01.2015 № 124-VIII). – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>.
5. Офіційний сайт ISO. – Режим доступу : <http://www.iso.org>.

Виткин Л.М., Мельниченко Т.Ю.

РЕФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ТЕХНИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В УКРАИНЕ В СООТВЕТСТВИИ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ НОРМАМИ И СТАНДАРТАМИ

Определены ключевые направления стратегии ISO по развитию стран. Проанализированы базовые стратегические программы указанной стратегии в призме выполнения этих программ в украинской системе технического регулирования. Определены глобальные задачи системы технического регулирования, стандартизации, метрологии Украины на 2016-2017 годы.

***Ключевые слова:** международный стандарт, техническое регулирование, стандартизация, метрология.*

Vitkin L., Melnichenko T.

REFORM OF TECHNICAL REGULATION IN UKRAINE ACCORDING TO INTERNATIONAL NORMS AND STANDARDS

The key areas of the ISO strategy for the countries development are determined. The basic strategic applications of this strategy in the prism of the provisions of these programs in the Ukrainian system of technical regulation are analyzed. The global tasks of technical regulation, standardization, and metrology of Ukraine for 2016-2017 years are determined.

Keywords: international standard, technical regulation, standardization and metrology.